

Извештај за работата на Фондација за локален развој и демократија - ФОКУС, Велес за 2008 година

Мисијата на Фондацијата за локален развој и демократија - ФОКУС е насочена кон унапредување демократијата, локалниот развој и граѓанското општество. Развива и поддржува иницијатива кои се темелат на добро управување и одговорно граѓанство.

Фондацијата со своето делување активно придонесуваше во локалниот развој и развојот на граѓанското општество и демократијата во општините: Велес, Чашка, Градско и Лозово а своите програми за работа ги насочи спрема локалните потреби и приоритети. Фондацијата ФОКУС ја развиваше соработката помеѓу граѓаните и власта, ја продлабочуваше воспоставената соработка меѓу заинтересираните страни во вистински ефективни партнерства и создаваше услови за целосна граѓанска партиципативност во креирањето локални политики. Започнатиот процес на децентрализација и добивањето на кандидатски статус на земјата за членка на ЕУ ни ја наметнаа потребата од целосно и континуирано информирање и едукација на граѓаните за процесите и подготовка на НВО за преземање поактивна улога во тековните и развојни процеси.

Цели кои беа оставрени во 2008 година:

- Зголемено учество на граѓаните и младите во процесите на одлучување и развојот на заедницата;
- Воспоставени и применети практики за транспарентно и одговорно општинско владеење;
- Создадени услови за креирање практички и унапредување на одговорно општинско владеење;
- Унапредено значењето на филантропијата;
- Подобрена регионална и меѓународна соработка и
- Подобрена одржливоста на ФОКУС

Фондацијата Фокус во 2008 година, своите активности ги имплементираше преку следните **програмски области**:

Програма за развој и добро владеење

По однос на доброто владеење Фондацијата ги сумира резултатите од анализа на состојбите со месните и урбани заедници и врз основа на утврдените потреби во текот на 2008 година.

Фондација ФОКУС, на 01 декември 2008 година, потпиша Договор за годишен грант во износ од УС\$ 25.083 со ИТЗ (Институтот за трајни заедници) во рамки на програмата за јакнење капацитети на граѓанските организации, финансирана од УСАИД. Целта на проектот е да го зголеми учеството на граѓаните во донесувањето одлуки и креирање локални политики значајни за развојот на нивните заедници. Проектот се реализираше во општините Велес, Градско, Лозово и Чашка.

Во соработка со четирите општини беа спроведени следните проектни активности предвидени за 2008 година во општините: Велес, Градско, Лозово и Чашка предвидени во 2008 година.

Координативна средба за уредување на начинот на финансисирање и поддршка на активностите на НВО

Во организација на Фондацијата за локален развој и демократија ФОКУС, Велес на ден **12 ноември 2008 година** се одржа **координативна средба** на здруженијата на граѓани од Општина Велес. Целта на средбата беше да се подготви и достави предлог до општинската администрација и Советот на општината за уредување на начинот на финансирање на НВО и поддршка на активностите на граѓанските здруженија во 2009 година. На оваа средба учество земаа 15 претставници од граѓански здруженија во присуство на претседателот на Советот на општина Велес г-дин Славчо Чадиев. На истата присутните претставници заклучија дека е потребен процес кој ќе ги вклучи поголем број на заинтересирани страни во порцесот на одлучување при доделување на средства за активности на НВО.

Работилница за идентификација на граѓански приоритети за 2009 год. во Општина Чашка

На **24.11.2008 год** во **О.У. „Тодор Јанев“**, Општина Чашка и Фондацијата за локален развој и демократија „Фокус“ - Велес организираа работилница за идентификација на граѓанските приоритети за 2009 год. Приоритетите кои беа предложени на работилницата од страна на претставниците на месните заедници и невладините организации, беа доставени до општинските служби и Советот на општината со цел да бидат земени предвид при подготовка на Нацрт програмите на општината за 2009 година.

Јавни расправи во Општина Велес

Се одржаа јавните расправи по Нацрт-документите на Општина Велес за 2009 година. Можности за нови предлози и дополнувања се уште постојат. Истите можат да бидат поднесени лично во општината, по електронски пат на е-милал opve@veles.gov.mk или директно на веб порталот на општината www.veles.gov.mk. Фондацијата ФОКУС и Општина Велес, по пети пат организираа јавни расправи по нацрт - документите на општината за 2009 година. Јавните расправи се одржаа на 30.10.2008 за претставниците на месните самоуправи, 03.11.2008 за претставници на институциите од областа на образованието, културата и

здравствената и социјалната заштита и здруженијата на граѓани и фондации (спортски клубови, НВО, КУД и др.) и граѓани. На присутните претставници Градоначалникот на Општина Велес г-дин Аце Коцевски ги презентираше нацрт – програмите, а потоа поодделно присутните ги истакнуваа своите приоритети. На јавните расправи учество земаа околу 120 учесници - претставници на месните и урбани заедници, институциите од областа на образованието, културата и здравствената и социјалната заштита и здруженијата на граѓани и фондации (спортски клубови, НВО, КУД и др.) и граѓани.

Работилница во Општина Лозово

Фондацијата ФОКУС и Општина Лозово, организираа работилница за идентификација на граѓанските приоритети за 2009 год. Работилницата се одржа на 25.12.2008 за претставниците на месните самоуправи, во просториите на Општина Лозово. На присутните претставници од 11 месни заедници и НВО, претставници на администрацијата на Општина Лозово им презентираа

податоците за расположливи средства за 2009 година и можностите за реализација на проекти, а потоа поодделно присутните ги истакнуваа своите приоритети.

Работилница во Градско

Фондацијата ФОКУС и Општина Градско, организираа работилница за идентификација на граѓанските приоритети за 2009 год. Работилницата се одржа на 26.12.2008 за претставниците на месните самоуправи, во просториите на Општина Градско. На присутните претставници од 9 месни заедници и НВО, претставници на администрацијата на Општина Градско им презентираа податоците за расположливи средства за 2009 година и можностите за реализација на проекти, а потоа поодделно присутните ги истакнуваа своите приоритети.

Младински клуб – Локална младинска иницијатива

Мотивот на ФОКУС за вклучување на младите на активен пристап во развојот на локалната заедница и гласното искажување на своите ставови за состојбите во Велес, основаше Младински клуб, кој во соработка со МОФ финансиски поддржан од ФИОМ, се спроведува проект „Младите за отворено општество – локална младинска иницијатива“.

МУЗИЧКО ЗАБАВЕН ХЕПЕНИНГ - ЗАЗЕЛЕНИ го црното!!!

Мултимедијален културно забавен настан кој ги собра околу **1.000** млади од Велес на едно место и со својата креативност (поезија музика и порак) да искажаа својата желба да живеат во еколошки чиста и здрава животна средина односно да не се дозволи повторно рестартирање на велешката топилница.

Општина Велес и Градоначалникот дадоа безрезервна поддршка во текот на подготовка на настанот, а тоа го потврдија и со своето присуство на настанот каде му дадоа посебна тежина на настанот бидејќи се работи за веќе актуелизиран еколошки проблем.

Во дебата учество земаа 4 ученика каде што се дебатираше ЗА и ПРОТИВ можното рестартирање на Велешката Топилница. Се дебатираше дали финансискиот развој на Општина Велес е приоритет во однос на загадувањето и последиците кои произлегуваат по здравјето на граѓаните.

На настанот учество во забавниот дел земаа: Фолклорниот ансамбл “Крале Неделковски”, хорот на “Св. Кирил и Методиј”, Петре Штерјов, Орхидеја Дукова, Дамјан, Мартина Каратрајкова, АБВГД, Сашко Костов, Тринити Бенд(Дејан Попов), Али баба + Шерафетин Куртов, Аднан, Дј Мастер Хип.

Презентација на активности на Младинскиот клуб

Во рамки на проектот Младите за Отворено Општество - Локална Младинска Иницијатива на територијата на општина Велес, кој е финансиски поддржан од Фондацијата Институт Отворено Општество Македонија (ФИООМ) како Имплементатор на национално ниво е Младинскиот Образовен Форум(МОФ) беа презентирани активностите кои 25те активно членови средношколци ги спроведоа во текот на годината.

ПРОМОЦИЈА И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ФИЛАНТРОПИЈАТА

Фондација „Фокус“ продолжи со активности за промовирање на филантропијата и со организирање настани за мобилизација на локални ресурси за поддршка во заедницата

ФОНД - 365 дена /денар-цент

Фондација „Фокус“ под мотото **365 ДЕНА / ДЕНАР-ЦЕНТ**, започна со реализација на проектот „Воспоставување Фонд за поддршка“ за децата од социјално загрозени семејства од општините Велес, Чашка, Градско и Лозово, поддржан од Здружението Конект, ИТЗ и УСАИД. Во Фондот ќе се собираат средства од донации на фирми, индивидуалци и сограѓани од дијаспората. Со собраните средства ќе се обезбедува **храна, училишен прибор, облека и обувки за најзагрозените ученици од прво до четврто одделение од сите основни училишта од четирите општини**. Вака ќе им се помага на децата да се ослободат од секојдневните грижи за да постигнуваат подобри резултати. Ако сакате да ја покажете **Вашата ХУМАНОСТ** и да се придружите на нашата хумана мисија, донирајте на жиро сметките кои за таа цел се отворени во Комерцијална банка: **30027000081648** девизна **0270100249291**

Проект „Живеење во мултиетничка средина – граѓани со еднакви права, можности и заштита“

Фондацијата продолжи со активности предвидени со проектот „Живеење во мултиетничка средина - Граѓани со еднакви права, можности и заштита“ финансиран од ЕК на ЕУ и ФИООМ. Во рамки на истиот беа реализирани следните активности во општините каде Фокус делува.

Тематска работилница: „Унапредување на статусот на жените припаднички на мнозинските етнички заедници во управувачките структури во локалната заедница“

На иницијатива на женските невладини организации и Комисијата за еднакви можности од Велес, на 28 јуни 2008 год. во Велес се одржа работилница на тема „Унапредување на статусот на жените - припаднички на мнозинските етнички заедници во управувачките структури во локалната заедница“. Целта на работилницата беше да се состават препораки и да се дефинираат идни чекори за унапредување на улогата на жените - припаднички на мнозинските етнички заедници во раководните тела на локално ниво. На работниот дел му претходеше воведна презентација од страна на Мирдита Салиу, раководителка на Секторот за еднакви можности при Министерство за труд и социјална политика и Стојна Трајковска, претседателка на Комисија за еднакви можности при општина Велес. На работилницата, која ја модерираше Муесер Мурсин од невладината организација Акција Здруженска, присуствуваа претставници од невладиниот сектор (11), месни заедници (7), локални институции (7) и политички партии од Велес (5).

Обука на тема „Човекови права и правни стандарди за заштита на мнозинските етнички заедници“

Од 19 до 21 септември 2008 год. во Кочани се одржа обука на тема „Човекови права и правни стандарди за заштита на мнозинските етнички заедници“ на која присуствуваа 9 претставници на институции и 12 претставници на невладини организации од Велес, Лозово, Чашка и Градско. Обуката ја спроведоа Игор Тасевски и Талија Бабоска од Центарот за граѓански иницијативи Прилеп. Целта на обуката беше учесниците да се запознаат со механизмите за заштита на човековите права, како и со малцинските и јазичните права на граѓаните во меѓународното и домашното право. Учесниците активно се вклучуваа во дискусиите и покажаа голема заинтересираност за темата. Тие ги изнесуваа различните искуства од средините од кои доаѓаа и различните мислења во однос на нивната националност, пол и образование. Забележителна креативност се покажа во работата во групи. Според исказите на дел од учесниците, оваа обука за прв пат им овозможила да добијат генерална слика за правата кои ги има човекот во секое време, секое место, секаде во светот.

Регионална ТВ дебата во Велес „Работата на Комисијата за односи меѓу заедниците во општина Чашка и Комисијата за еднакви можности во општина Велес“

На 11.03.2008 со почеток во 20.30 часот, како дел од редовната програма на ТВ Канал 21, Велес во редовниот термин на дебатната емисија „ТВ Дебата“ беше емитувана дебатата „Работата на Комисијата за односи меѓу заедниците во општина Чашка и Комисијата за еднакви можности во општина Велес“, На оваа ТВ дебатата учествуваа Јусуф Ахмедов - претседател на Комисијата за односи меѓу заедниците во Советот на општина Чашка, Стојна Трајкова – претседателка на Комисијата за еднакви можности во Советот на општина Велес, Соња Гаврилова од Друштвото на родители за грижа за здраво поколение, Велес и Зати Рамаданов од Здружението на граѓани Роми „Романи бах“ Велес. Целта на ТВ дебатата беше промоција на меѓукултурното и меѓуетничкото разбирање и рамноправното учество на жената во политиката со посебен акцент на жената од мнозинските етнички заедници.

Обуката на тема „Децентрализација и управување со мултиетнички заедници”

за учесници од регионот на Велес се реализираше во Скопје на 18 и 19 јуни 2008 година. Целта на обуката беше да се унапредат знаењата на здруженијата на граѓани и институциите од областа на децентрализацијата и да се зајакнат нивните капацитети за управување во мултиетнички средини. Вкупно 22 учесници од Велес, Градско, Лозово и Чашка ја проследија обуката, меѓу кои 5 претставници од единиците на локалната самоуправа, 7 од институции и 10 претставници од невладини организации. Во однос на етничката структура, беа застапени повеќе националности: Македонци, Срби, Бошњаци и Роми. Обуката ја спроведоа Жидас Даскаловски и Марија Ристеска од Центарот за истражување и креирање политики Скопје. На почетокот од обуката беа дефинирани поимите нација, народ, култура, држава, мултиетничност, мултикултура и мултикултурализам. Невладиниот сектор беше идентификуван како еден од факторите кои можат да го превземат управувањето и вршењето на одделни јавни услуги.

Јавна дебата во Велес „Образованието на немнозинските етнички заедници – предизвици и проблеми”

На 09 јуни 2008 год. во салата на општина Велес се одржа јавна дебата на која присуствуваа 120 гости (66 претставници на институции, 45 претставници на невладини организации и 9 новинари од Велес, Чашка и Градско). Модератор на дебатата беше г-а Весна Шкортова од Фондација „Фокус“ а воведничари беа: градоначалникот на Општина Велес Аце Коцевски, Биљана Донева, соработник за образование, култура, спорт и рекреација во општина Чашка, Асен Прличков, директор на ООУ „Васил Главинов“ од Велес, Мурати Нејаз, претставник на Советот на родители при ООУ „Васил Главинов“, Зати Рамаданов, претседател на

невладината организација „Романи Бах“ од Велес.

Обука на тема „Градење партнерства и вмрежување во функција на лобирање и застапување” во Битола

Од 16 до 18 мај 2008 год. во Битола се одржа обука на тема „Градење партнерства и вмрежување во функција на застапување и лобирање“ која ја спроведоа Марио Велковиќ и Фатмир Сарачини. Во обуката учествуваа 9 претставници на институции и 11 претставници на невладини организации од Велес, Лозово, Чашка и Градско. Целта на обуката беше да се унапредат знаењата и вештините на учесниците за активно вклучување во процесите на лобирање и застапување за интересите на етничките заедници, како и за социјалната инклузија на етничките заедници.

Работилница на тема „Креирање на програма за работа на Комисијата за односи меѓу заедниците во општина Чашка за 2008 година“

На работилницата која се одржа на 22 февруари 2008 год. во Чашк, учествуваа 23 учесници, меѓу кои 5 претставници од основните училишта во Чашка и Богомила, 5 претставници од општина Чашка, 6 членови на Советот на Општина Чашка, 3 члена на локалниот мониторинг тим и 4 претставници од НВО од Велес. Советот на Општина Чашка во месец март 2008 год. ја прифати предложената Програма за работа на Комисијата за односи меѓу заедниците во 2008 година, со прифаќање на предложените активности од тематската работилница, при што го зголеми и основниот буџет за активностите на комисијата на 80.000.00 денари.

ПРОГРАМА ЗА ЈАКНЕЊЕ КАПАЦИТЕТИ

Во текот на 2008 се организира обуки за зајакнувањето на капацитетите на членовите на УО и НО како и вработените во фондацијата за менаџирање, административно и финансиско работење.

Работилница за подготовка на Стратегија за развој на на Фондацијата за локален развој и демократија ФОКУС во периодот 2008 - 2012 година

Во деновите 27 и 28 октомври 2008 година (сабота и недела), на хотел Романтик, се одржа дводневна работилница за подготовка на *Стратегија за развој на Фондацијата за локален развој и демократија ФОКУС во периодот 2008 - 2012 година*. На работилницата учествуваат основачите на фондацијата, членовите на Управниот одбор и Надзорниот одбор заедно со волонтерите во фондацијата ФОКУС.

ПРОГРАМА ЗА КОМУНИКАЦИИ И СОРАБОТКА

Во рамките на оваа програма, Фондацијата продолжи со активности со кои ги доближи потребните информации (законска регулатива, децентрализација и ЕУ интеграциите) до НВО. Со општините во кои делува Фокус, се оствари поконкретна соработка во делот на информирање на граѓаните и едукација на членството на месните и урбани заедници.

Регионален партнерски проект

Фондацијата за локален развој и демократија "Фокус" започна со реализација на регионален проект **"Партнерство - реалност или реторика?"** финансиски поддржан од Институтот отворено општество - Романија, ФИОМ и Balkan Trust for Democracy.

Носител на проектот е Регионалната асоцијација за рурален развој од Романија во партнерство со: Институтот за демократија од Хрватска и Фондацијата Фокус - Велес од Р. Македонија. **Целта** на проектот е **подготовка на студија** која ќе ги прикаже позитивните искуства и ефекти од **воспоставувањето партнерства** помеѓу НВО и локалните власти како и да помогне во размена на искуствата од регионот и дефинирање на областите кои треба да се подобрат. За потребите на овој проект а со цел да се добие реална и објективна студија, Фондацијата ангажираше надворешен експерт проф. д-р. Љубомир Врангелоски од Универзитетот Св. Кирил и Методиј - Скопје кој ја подготви истражувачката методологија. За таа цел ќе бидат спроведени следните активности кои ќе помогнат за подетална анализа: анкетирање, индивидуални интервјуа и дебати со фокус групи.

Учество на Регионална конференција

Во рамки на регионалниот проектот "Партнерство - реалност или реторика?" финансиски поддржан од Институтот отворено општество - Романија, ФИООМ и Balkan Trust for Democracy, во периодот 21 - 23 ноември 2008 година, во Крајова, област Дољ, Романија, делегација од 6 члена учествуваше на конференција на тема „Социјална модернизација и глобалниот развој“. На оваа конференција учество земаа и претставници од организациите партнери од Хрватска и Романија. На истата беа презентирани позитивните искуства и ефекти од воспоставувањето партнерства

помеѓу НВО и локалните власти, а се разменија на

искуствата од регионот и дефинирање на областите кои

Веска Шкортова, извршен директор на фондација ФОКУС едногласно е избрана за прв претседател на координативното тело за борба против корупцијата во Општина Велес

Во текот на 2008 година беше формирано Првото локално координативно тело во Македонија што ќе има задача да го спроведе Акциониот план за борба против корупцијата во Велес. Во состав на телото влегоа 15 лица, членови на Советот на Општина Велес, претставници од МВР, Управата за јавни приходи, Основниот Суд во Велес, урбаните и месните заедници, здруженијата на граѓани, бизнис секторот и медиумите. На првата конститутивна седница градоначалникот Аце Коцевски изрази задоволство што велешани први се одважија да придонесат на патот кон европските интеграции преку заеднички активности за сузбивање и репресија на корупцијата.

Наградена работата на Фондацијата Фокус

Фондацијата за локална демократија и развој „Фокус“ ја доби престижната годишна Награда за филантропија во категоријата граѓански организации. Наградата за првпат беше востановена како иницијатива на Центарот за институционален развој. Наградата е дел од Програмата за филантропија во рамките на Проектот за зајакнување на граѓанското општество финансиран од УСАИД. Фондацијата Фокус го сврте вниманието на јавноста со опсежната акција „Насмевка во пижами“ чија цел беше да се создадат соодветни услови за престој на децата во велешката болница. Проектот што го поддржа и Општина Велес вклучи голем број хуманитарни акции и активности. Наградата за филантропија се доделува во вкупно 4 категории. Покрај фондацијата Фокус, добитници на наградата се Трифун Костовски за индивидуална филантропија, „Тетекс“ АД Тетово во категорија голема национална компанија и „Кенди“ ДООЕЛ –Скопје во

категија мали и средни претпријатија. Оваа награда исто така постхумно му беше доделена и на Тоше Проески за неговата огромна хуманост. Наградите свечено им беа врачени на добитниците на 22 април, во Скопје.

„Фокус“ доби и благодарница од општина Велес заедно со ФИООМ, и претставниците од бизнис секторот кои помогнаа во реконструкцијата на Младинскиот парк.

